

NYELVMŰVELŐ NAPOK ADÁN. A *Nyelvőr* adatai születésű szerkesztője nevét viselő, kétevenként megrendezendő tanácskozáson ezúttal nyelv-művelésünk kérdései szerepeltek napirenden. Az október 23-án megrendezett tudományos ülészak témája a jugoszláviai magyar írott nyelv vizsgálata volt, azzal a nyilvánvaló szándékkal, hogy rámutassanak a helytelen nyelvi jelenségekre s útmutatást adjanak arra vonatkozólag, hogyan adjanak helyre mindazt, ami nincs teljes összhangban anyanyelvünk nyelvtani-nyelvvelésségi szabályaival.

A tanácskozás magyarországi vendégei közül Hernádi Sándor a *7 Nap*, Szatmári István az *Üzenet*, Grétsy László az ifjúsági lapok, tehát a *Jó Pajtás* és a *Képes Ifjúság*, Rácz Endre pedig a jugoszláviai magyar sportújságírás nyelvhasználatáról és stílusáról értekezett.

Hazai nyelvészeink közül — csak sajnálhatjuk, hogy a legjelesebbek, elsősorban egyetemi tanáraink nem szerepeltek az értekezők között — Pénovázt Antal a *Topolya és környéke* című *Magyar Szó-melléklet*, Lánosz Irén a *Magyar Képes Újság*, Sántai Pál a szabadkai üzemi lapok, Szloboda János viszont a zentai és adatai községi képviselő-testületi közlönyök nyelvi elemzését végezte el, míg Molnár Csikós László a mutató névmások használatát vizsgálta a községi hivatalos lapokban.

A tudományos ülészak előtt adták át a nyelv-művelés és a nyelvtanítás terén elért eredményekért járó Szarvas Gábor Díjat, amelyet ezúttal Penavin Olga, az újvidéki Bölcsészkar rendes tanára kapott.

A VI. ZENTAI FOLKLÓR SZEMINÁRIUM. Az újvidéki Hungarológiai Intézet szervezésében folyó tudományos kutató tevékenységnek egyik fontos területe a jugoszláviai magyar

folklór. Minthogy népköltészetünk értékeinek összegyűjtése és feltárása aligha végezhető el néhány tapasztalt vagy a gyűjtésben jártas gyűjtő műhelymunkájával, hanem csak a gyűjtő munkában részt vevő erők szervezett összefogásával lehetséges, az Intézet — a folklór projektumnak az intézeti munkatervbe való beiktatása óta — arra törekedett, hogy a már előbb is számontartott népköltésgyűjtők tábortát szélesítse, munkájukat pedig a tématerveknek megfelelően irányítsa és a velük való közvetlen kapcsolattartás révén senkentse. Ezt a célt szolgálták az Intézet 1970-től évente megrendezett folklór szemináriumai is. A 2—3 napig tartó tanfolyamokra meghívott magyarországi folkloristák először előadásokat tartottak a Zentán összesereglett gyűjtőknek, majd az ezt követő gyűjtő munkában olyan gyakorlati tanácsokkal látták el őket, amelyek révén a gyűjtésben járatanabbak is idejekorán felismerhették a munkájukban adódó nehézségeket és buktatókat.

Az idei, sorrendben a VI. szemináriumot 1976. szeptember 24—25-én tartották meg ugyancsak Zentán a Hungarológiai Intézet és a Zentai Múzeum szervezésében. A tanfolyamon mintegy huszonötven vettek részt. Főleg a már előbbi szemináriumokról és a HITK-ban közzétett munkáikból is ismert gyűjtők, valamint újonnan jelentkezett egyetemi hallgatók és középiskolások (a zentai és a becsei gimnázium tanulói), akik eddig még nem gyűjtöttek, vagy csak nemrégiben kezdték meg a gyűjtést. A szemináriumon hatan tartottak előadást. Sorrendben a következők:

— Tripolsky Géza a Zenta környéki juhászok körében végzett gyűjtését mutatta be — színesen és gazdagon illusztráló magnetofon-fölvételekkel.

— Tóth Ferenc az észak-bánáti balladák mai életének vizsgálatával a

szájhagyományozó műveltség napjainkban végbemenő változásaira mutatott rá;

— Jung Károly az emberi élet főbb állomásaihoz (születés, házasság, halál) fűződő gombosi szokásokat és hiedelmeket ismertette. Figyelmeztetett a gyűjtésből adódó tanulságokra, valamint a gyűjtés folyamán előtérbe kerülő „melléktermékek” fontosságára;

— Matijevis Lajos a két- vagy több nyelvű folklór szövegekről és a népköltészeti alkotások egyéb nyelvi jelenségeiről beszélt;

— Burány Béla a zentai gyűjtés eddigi eredményeit, megjelölés előtt álló újabb anyagát ismertette. Előadásában a gyűjtési feladatok sokrétűségére igyekezett felhívni a figyelmet;

— Bori Imre a jugoszláviai magyar folklórkutatás eddigi eredményeit és hiányosságait mérte fel — a közölt, tehát a mindenki számára hozzáférhető gyűjtések, cikkek, feldolgozások, tanulmányok alapján. Előadásának végén a gyűjtők egybefogottságát igénylő tervszerű munka szükségességére figyelmeztetett, a publikált folklór és folklorisztikai anyag archiválásának sürgősségét hangsúlyozta, valamint a folklórral rokon tudományok művelésének fontosságára mutatott rá.

Az előadások tehát hazai gyűjtők és szakemberek legújabb gyűjtési és kutatási gondjait, tapasztalatait és tanulságait összegezték, s ennek jegyében folyt az előadásokat követő vita is. A résztvevők nem műfajelméleti kérdéseket taglaló előadássorozatnak voltak tanúi, hanem a munkájukat közvetlenül érintő nehézségek és tanulságok összefoglalásának. Ebben különböző lényegesen az ideai szemínárium az előbbiektől.

A tanfolyam másnapján a gyűjtők Oromhegyesre látogattak, s az ott élő pásztorok körében — Tripolsky Géza és Burány Béla vezetésével — a gyűj-

tés mikéntjébe nyerhettek betekintést, s máris hasznosíthatták az előadások módszertani kitérőit.

TÓTH Ferenc

EMLÉKEZÉS IVO ANDRIĆRA.

Nobel-díjas írónk születésének 84. évfordulója alkalmából számos ünnepséget tartottak Belgrádban. A Szerb Tudományos Akadémia kétnapos tanácskozást szervezett Andrić életművéről. Radomir Lukić akadémikus bevezetőjét 25 szakdolgozat követte. Az entekezők között volt Bori Imre is, aki Ivo Andrić művészetét a magyar irodalom tükrében vizsgálta. Az író belgrádi házában emlékmúzeum nyílt, és első ízben osztották ki az Andrićról elnevezett irodalmi díjat, amelyet Dragoslav Mihailovićnak ítélték oda.

A VAJIDASÁGI FILM JUBILEUMA. Tíz évvel ezelőtt, 1966 októberében alakult az újvidéki Neoplanta filmvállalat, s ezzel megkezdődött Vajdaságban is a szervezett és folyamatos filmgyártás. Az egy évtized alatt ez a vállalat 7 játék- és majd 150 kisfilmet mutatott be, s nagyszámú hazai és külföldi elismerésben részesült. Ládi István, a *Magyar Szó* filmkritikusa az eseményt méltató cikkében a következőket írja: „Branko Milošević, Slavuj Hadžić, Petar Latinić, a film megszálottjai irányították felvevőgépünket elsőnek vidékiünk élete felé, hogy megnyilvánulásait az itt élő ember, ne pedig, mint korábban mások, a kívülálló szemével tartják fel. Később mind többen csatlakoztak hozzájuk, úgyhogy a vajdasági film rövid idő alatt nemcsak hogy kinőtt a gyermekcipőből, teljesen megszabadult az amatőr modortól, hanem jelentős eredményeket ért el, amiről a hazai és nemzetközi díjak egész sora tanúskodik. A dokumentumfilm mellett a Neoplantának elsőnek sikerült az országban rajzfilmjeivel kilépni a zág-